

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Utkommer hvarje Söndag

ILLUSTRERADT

Pris för 3 Månader 1 Rdr. B^{co}

Enkla. N^o.

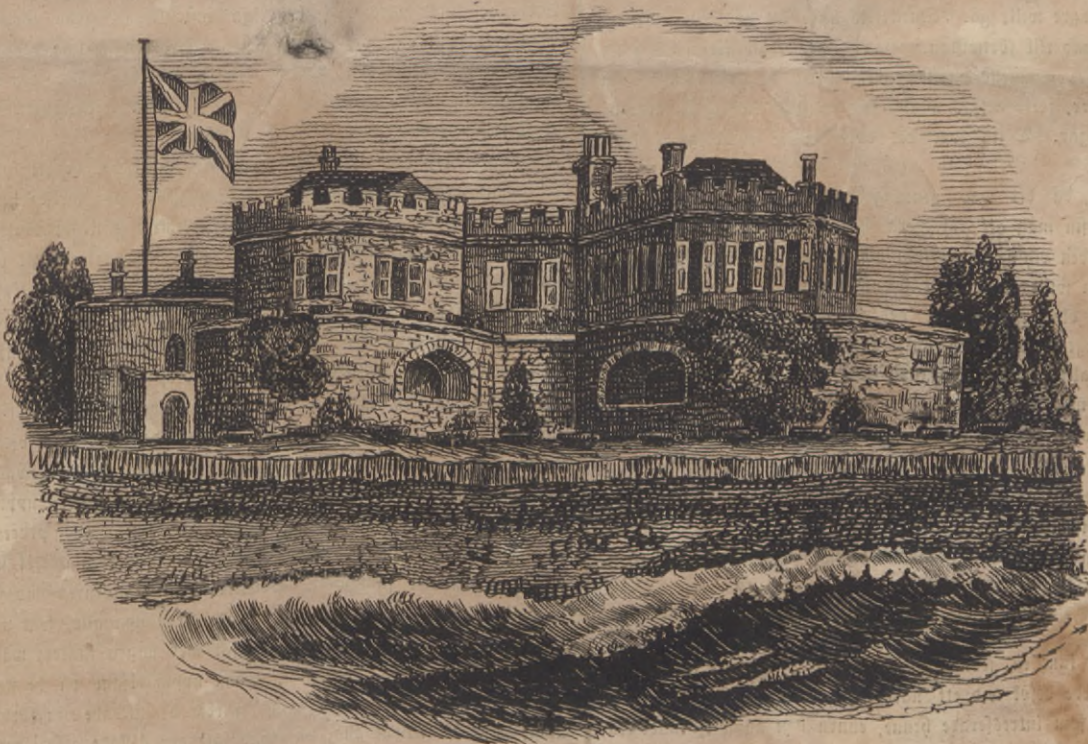
8 sk. B^{co}

SÖNDAGS MAGASIN

N°. 13

Gotheborg. Söndag d. 24 Sept. 1848.

3 Qvar.

Slottet Walmer.

Slottet Walmer.

Det gamla slottet Walmer i engelska greststapet Kent ligger ungefär en mil från staden Deal på Dynenbergen, som sträcka sig från Ramsgate till Cap-Dungeo-Mes. Slottet är från den normandiska tidsperioden och redan dess byggnadsfätt hänvisar på färdigt ursprung. Det tillhörde förr flera normandiska familjer, sedan war det residens för Lord Warden. Slottets ursprungliga bestämelse war, att beherrska och försvara kusten.

Offer för Spel.

(Forts. fr. föreg. Nr.)

Swär stannar det arma selsket? I Tyskland wid den sönda Rheinströmmen. Wär unga man kom i ock med besamma ur askan i elden. Spelbanker i alla hörn och winklär! Ty wär grep spelkasjeriet den goda mannen mer och mer och hwarje styfwer, som han kunde umbära, användes för att återförwärfwa hwad som förlorats. Små lån anlitas och underfundom, tills ej detta widare wille gå. Emellertid hade det hos den olycklige wifad sig spår till förtwiflan. Hans fru redan sedan lång tid olycklig öfwer mannens passion, men alltid dölsande den för sin gamla moder, sökte ett så mycket som möjligt lemna sin man utan penningar. Detta war det enda medel emot hans spelshuka.

En dag, då det war penningebrist i husets alla hörn, bad den gamla sin mäg att inkasera hos hennes bankier en wärel på 800 gulden och så snart som möjligt lemna henne penningarne, som hon wille använda till husets behof.

Ät, den olyckliga, gamla hedersgumman! De 800 gulden blefwo rigtigt lyftade, men huru användes de? Ej till förmån för det på allt blottade hushället. Nej, den olyckliga familjfadren wille ännu med 5—10 luidorer af den honom anförtrodde summan, som war beständ för hans familjs, ja hans egen existens, försöka att återwinna hwad han förlorat. Och ä, då spelaren en gång börjat, är slutet ej långt borta. Resan hem måste weskställas till foto.

Man kan föreställa sig denna människas kånsta. Med hwilken ursågt kunde han tråda inför sin gamla swärmer?

Den här tanten en ferna militärs fru, som för att försörja sig och görde besök wid ett närbeläget bad och der kom att spela kortspel. En intresserad henne, ehuru hon ännu ej kände den äldre spelaren, utlofades att spela. Men att ofta se spel, retar — så

skedde det ock med wår dam. Hon kände den listigaste önskan, att med en thaler försöka sin lycka, men då hennes skänd och sin fänslighet ej tillåto henne; att insätta sjelf, besöt hon sig, att genom betjenten göra usaffen, och si, saken lyckades; med den ena thalern wunn hon i första draget 35 thaler. Johan, sielt öfwer sin lycka, sade: nådig frun kunde winna mycket penningar, om ni alltid wore lika lycklig. Frun återkom med sina 35 thaler, djurt försjunket i lunderingar och trofödde sig utomordentligt öfwer att hafwa upptäckt, på hwad sätt några tusen thaler lätt kunde förwärfwas, utan att hennes man siuge weta det. Hwilken öfwerkastning, hwilken glädje kunde hon ej bereda honom dermed, och då ingen wisse eller kunde weta, att Johan spelade för henne, så wille hon swela äfwen följande dagen. Johan försågs denna gång med tio thaler. Han fick tillfäggelse, att försara med dem efter sitt eget godtycke. Ty wär war han denna gång ej lika lycklig; — de tio thalerna wore snart sin wäg. Åter hämtades tio thaler ur kassan; men äfwen dessa ströko i skinet. Nu förklarades denna dag såsom olycklig; en annan gång skulle det gå bättre. D förderliga gift, huru djupt hade du ej gripit ditt offer! Nästa gång medtoges 100 thaler, i den åsigt, att då allwar pröfwa fortuna. Johan försågs nu med eleganta cwila kläder och utrustades med behöriga instruktioner från sin fru. Men detta allt oaktadt, ~~blef~~ blef en fjerdedels timma de medtagna 100 thalerna bortspelade! Detta nederlag kunde den nådiga ej tåla. Hon förklarade nu, att Johans oskidlighet wore orsak till förlusten.

Den nådiga frun uppdrog nu åt sin sällskapsdam att spela för henne, och ställande sig bakom denna, skulle hon hwiska henne i örat, huru hon wille att det unga fruntimmer skulle appointera. Till detta ändamål medtoges 20 luidorer; men oaktadt all försigtighet och beräkning gingo alla 20 luidorer i bankens kassa. Detta förnyade nederlag upptände den nådiga till den grad, att hon swor, att taga den wärsta hämb, en hämb, som hon sjelf wille utföra. Hon trodde, att man wäl ej kunde förlora hwar enda gång, då hon sett, huru ofta andra spelande wunnit stora summor. Emellertid blef den passionerade damens man ostare än wantigt anlita em penningar för hushället, under förewändning, att alla lifsmedel blifwit så grusligt dyra. Äfwen uppwigiterades tid efter annan små summor till tämligen hög procent, en sak, som för frun ej war swårt, då hennes man åtnjöt utmärkt anseende i samhället. Emellertid fortfor oturen wid farabordet; dock uppgafs ej hoppet att återwinna allt, som war förloradt. Hennes förlust, som börjat med några thaler, wärte snart till flera tusen. Mannen, redan uppmärksam på de stora utgifterna för hushället och fruns garderob, yttrade sin förwåning, utan att likwäl ana, på hwad sätt den älsfede ässatt medlen. Att giltiga grunder uppgifwo, låter lätt tänka sig, tills

ändtligen mannen af en händelse infommer i fruns toilettrum, der han till sin förvåning i stället för ett med silfverpjeser öfverklädt toilettbord, finner ett sådant; blott betäckt med en hvid duk och några helt vanliga glaspyjeser. Mannen på det högsta förvånad, frågade: hvar äro silfverpjeserna? hvar är silfvervendielen? För Guds skull, hvarföre är du så förlägen? Hvad skall detta betydä?

Fru. Kära man, var ej ond, jag har bortskändt dem till upprensning. Jag återfår dem om ett par dagar.

Mannen. Men förut har ju betjenten gjort detta! Hvarföre fortsätter han ej? Hvem har mott git dem? Jag måste weta detta. Du wet, jag lägger mycken wigt på din toilett. Den är ett minne af vårt bröllop.

Wid dessa ord föll den nådiga i wanmagt och nu war allt upptäckt.

Den högtårade och högtådde herren måste nu erfara, att hans hustru hade satt skulder på 15000 th. och att hon sålt sin toilett, som war wärd tredjedelen af denna summa.

Mannen, intagen af blyghet och förargelse öfwer hustruns uppförande, måste betala hennes skulder och flytta bort från spelortens grannskap.

En enka med tre wurna döttrar och en adertonårig son, från medlemsta Lyskland, som af sin afstamma man war gwarlenwad i tämligen goda wilkor, som med sin familj till ett af Lysklands bad, der hasardspel idkades i särdeles stor skala. Då hennes son war för ung och oersaren att fortsätta fadrens yrke som landbrukare, hade hon på goda wilkor sålt den esterlemnade egendomen, hvarigenom hon med barnen kom i besittning af en tämligen betydlig årlig inkomst. Den kära sonen, ung och oförberwad, hade aldrig sett ett grönt bord och blef högst öfverraskad af den snabba omsättningen af gulden, thaler och ludorer. Se, kära mamma, huru folket der i ett nu winna högar af penningar. Låt låt och mig en gång försöka min lycka. Modren, som hade en förwånande swaghet för sin enda son, war ensalbig och eftergifwen nog, att bewilja hans begäran och gaf honom, utom wanliga handpenningar, hwarpå aldrig felades, ser ludorer. Den unge spelkandidaten började, mer än lycklig, sitt försök. Fortuna, hwilken wanligtvis tämligen gunstigt upptager nya kinder, låt och wår unga Tenton winna några ludorer under första och andra dagen af hans operation. Ser du, kära moder, detta hafwer jag wunnit. Tänk bara, om jag alla dagar hembringade lika mycket, hwilken wacker summa skulle jag ej då kunna sammanbjena på fyra weckor. Hwilken förnöjelse, att på några minuter kunna insamlas så mycket penningar! Den swaga, ensamma modren yttrade sjelf sin glädje och sin förnöjelse deröfwer och gaf derigenom sin sons spelpassion ny näring. Nu spelades med full-

fömligt raseri. Men då den fluga, falska förförarinnan fortuna föllan mer än två gånger blifwer sina älskare trogen, så blef ej heller wår unga kandidat rätt wänligt upptagen wid sitt tredje försök.

Se, gEDA mamma, i dag har det ej gått rätt lyckligt; jag har förlorat allt, som jag wunnit i går och förgår. Hwar jag appointerar, wår förlorar jag. Jag kunde ej winna en enda gång; det är dock underligt och förtretar mig.

Åt blif ej ledsen derföre, min son; det är med spel, som med alla saker i werlden: i dag dig, i morgon mig. Wäntre lycka en annan gång.

Det fjerde försöket misslyckades och. Den älskade Fredrik förlorade de ser Fredrikdorerna, som modren gifwit honom för denna dag, och sina handpenningar desutom.

Nej, mamma, det, det kan jag ej tåla. Det säret måste jag låsa. Gif mig penningar. Du skall så se sanningen af ordspråket: i dag dig, i morgon mig. I morgon är turen hos mig; i morgon måste jag winna.

Nå, Henrik, der har du ser Fredrikdorerna.

Nej, mamma, det är förlitet, dermed kan jag ej börja; du måste åtminstone gifwa mig tio.

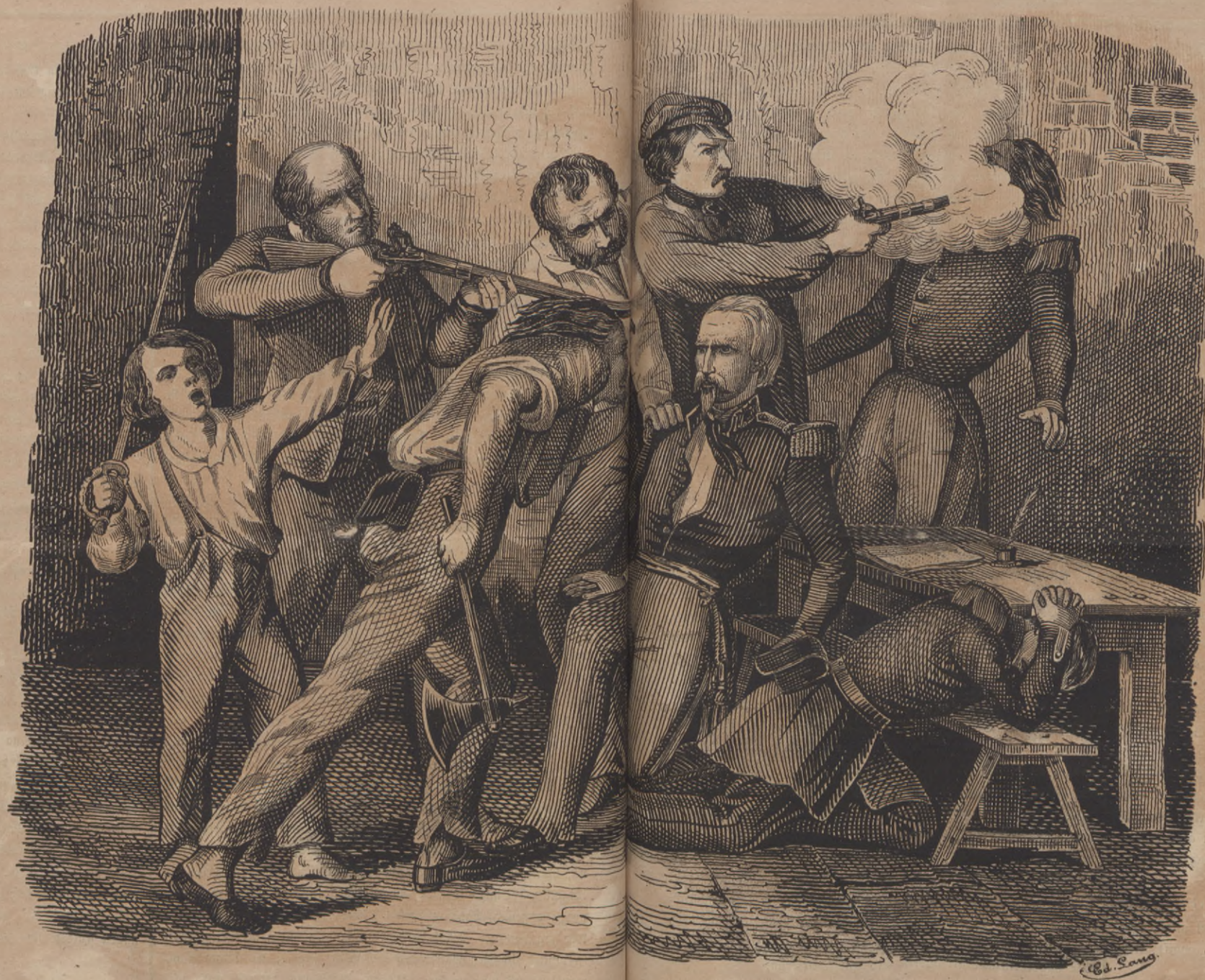
Wälän, der har du 12 Fredrikdorerna.

Jag tackar dig, gEDA moder, du skall se, att jag winner i dag.

Henrik återkom hem om middagen med dyfter min. Modren inwigd i hans hemlighet gifade genast, hwad som förefallit, och för att skynda sin älskling till hjälp och befria honom från all förlägenhet, fada hon: kära son, jag wet hwad som hänt dig. Du har förlorat de 12 Fredrikdorerna. Se ej så ledsen ut; då så dina systrar weta, hwad som hänt dig. Jag will gifwa dig mera penningar att spela med. O swaga moder! I hwilket förderf störtar ej du din älskling, din oskyldiga son, i hwilket elände dig sjelf och dina döttrar!

Henrik, som på det häftigaste war gripen af spelets passion, kunde nu omöjligen någon längre stund wara stild från spelbordet, och ännu före utgången af den första weckan af deras wistelse wid bortet, hade allt det rebara mynt, som de medhafst, strukit i spelbankens kassa. Hwad war att göra? Man stref ester remisser härifrån. Smellertid war den unge kandidatus tålmod fatt på prof; han måste spela, det war honom omöjligt att afstå derifrån. Utan sin moders wetskap hade han sjelf satt några skulder, hwilkas belopp redan ingitt i bankens kassa.

(Forts.)

Mordet på General Brea och hans Adjutant Mangin i Ruisson-Blanche vid Fontainebleau-Barrieren.

Mordet på General Brea och hans Adjutant.

Det herrskar blott en röst af ogillande öfver det upprörande sättn, på hwilket General Brea och hans Adjutant mördades i sista Junnypproret i Paris. Breas mördare är en f. d. tukthusrättshyngningsman wid namn Dair; den som dödade Adjutanten, war deremot elev wid farmaceutiska skolan och hette Duval, hwilken några timmar efter mordet jagade en lula genom sitt eget husvind.

Vi wisja i forlhet berättat den sorgliga scenen.

General Brea, en man med hjerta, redbarhet och eathustafjan, hoppades öfwinna rebellerna genom kraften af sina ord. Han underhandlade med dem, tryckte deras hand genom gallret wid Barrière Fontainebleau, der de försåusaf sig, och utropade med dem: lefw den sociala republiken! Då öppnade de bakporten för honom och böde honom in för att öfwin tala med deras kamrater. Utan misstanka inträdde General Brea, hans Adjutant, två Bataljonschefer wid linien, under det Bataljonschefen wid nationalgardet, Thomas, stannade utanför. Snappast hade de fyra officerarne beträdd tröskeln, förr än två tusen hufvuden höjde sig på barrikaden och två tusen muskötter rigtades mot deras bröst, under det att de förädrifte insurgenterna ropade till general Thomas: om ni ej ögonblickligen låter er kolon sträcka genär, så nedskjutes ni och med Er de fyra officerarne på stället.

General Thomas förlorade intet ögonblick kallblodigheten, han underhandlade med upprorsmakarne, under det han erhöß af Brea flera, under synbara hotelser dikterade bref, som ådagalade för honom, att han och hans kamrater skulle nedskjutas, om de belögrande ej wille gifwa sig fångna. Thomas beredde sig tillfälle att låta meddela Öfwerbefälhafwaren Cavignac denna swära belögenhet och att få hans order. Generalens swar war ädelt, men sorgligt, såsom republikens hela förswar: "Landets wäl går framför individens". Tillika erhöß han befallning att rycka fram mot barrikaden.

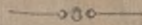
Thomas dröjde ej. Han lät sina truppar marchera fram med stormsteg, jagade två carteschladdningar i insurgenternas leder och beordrade mobila gardet, att storma barrikaderna. Under det att de tappra parisarne beslego dessa, lyckades det linien att angripa insurgenterna genom en i muren anbragt öppning, och inom kort war ställningen intagen.

Nu fann man i waktstugan Maison blanche två lif. Det ena war igenkänligt; det war General Brea: det andra war Mangin. Dessa båda hade, efter mördarens egen uppgift, blifwit dödade på följande sätt.

När de fyra officerarne råkat i rebellernas wäld, fördes de af de samma till waktstugan. Under tumultet hade det lyckats bataljonschefen för nationalgardet och bataljonschefen för linien att undanröka sig i en vrå och gömma sig under ett bolster.

Generalen och hans adjutant misshandlades redan ifrån början på det öwärdigaste sätt. Man afflet dem ewolutterna, örfilade dem och sönderstet deras kläder. När stormen började mot barrikaden, blefwo fem insurgenter quar i waktstugan. Dessa twingade Generalen att knäböja i ett hörn af rummet bredwid ett der slående bord. Härpå hördes ett skott. Duval hade skjutit Mangin genom hufvudet. Nu astryckte Dair sin böja och Brea tumlade i sitt blod. Under det den döende Adjutanten bestäcke ansigtet med sina händer och utstötte ett smärtans skri, afsturo de sega mördarne hans öron och näsa och stympade hans ansigte så, att man, långt ifrån att igenkänna honom, snappast kunde se, att det warit en medlem.

De båda gömda bataljonscheferne kommo under larmet och öwäsendet, med tillhjälp af en karl, som, föratt göra dem igenkänliga, lånade dem hwar sin blus, lyckligt undan den grusliga sarran.

Scener om bord på ett flastfjopp.

Fregatten Cleopatra mötte för någon tid sedan ej långt ifrån Madagascar ett fjopp af misstänkt utseende. Det gick ganfska djupt och hade verhörda segel. Man försöjde det samma, men det kom undan. Dock fortsatte man försöjelsen, utan att nå fjoppet. Nu uppstod en storm, briggen förlorar sina bramstänger. Detta haweri gjorde sig fregatten till nytta. Den tillsatte alla segel och syntes plötsligen från höjden af en wäg, hundra steg från sitt byte. Man tog det i besittning.

Nu besanns, att det war ett spanskt flastfjopp, med 446 flastwar ombord. Det gick till Cuba. Progreso — så hette flastfjoppet — erhöß en engelsk besättning och styrdes till wiken wid Natal, en brittisk koloni, der de swarta sattes i frihet, d. w. s. användes för engelsk tjenst. En officer gjorde det förslag, att öfwerflytta 100 negrer på fregatten, men kapiteuen satte sig deremot; han fruktade att manskapet skulle nedsmittas, ty chirurgen hade förklarad, att ett stort antal af negrerna blifwit angripna af kopporna, en sjukdom, som sedermera besanns wara stark skabb. Denna omständighet ger ej något högt begrepp om läkarens sikkilighet; dock är det saunt, att på kusterna af Afrika och om bord på flastfjopp anträffas försträckliga hudsjukdomar, hwilka man ej har något tillfälle att studera wid Univeriteterna.

Herr Bire begaf sig nu ombord på Progreso, och detta öfhylliga fjopp, som ferde femton engelska matrosjer och nära 450 swarta, stilde sig från fregatten Cleopatra. De scener, som nu följa, höra till de försträckligaste, sem fantasten kan afmåla

Man hade instufvat de swarta på mellandäck, der de intogo ett rum af tolf yards. De woro fängslade wid slänger, och ingen kunde röra sig från det tränga rum, der de lågo eller stodo. Luft hämtades genom en liten speyvelucka. En känsla af menisfokärlek, som här war på orätt ort, förelät den engelska kapteinen att skänka alla de olyckliga friheten. De utbreddo sig då öfwer däck, hindrade matrosernas arbeten, och man började frukta ett uppror från deras sida. Detta war oroadt. Om naturen hade man all anledning att frukta storm. Det syntes nu omdwifligen nödwändigt, att återföra Negrerna till mellandäck, en tämligen svår sak.

Negrerna förstodo märkwärdigt lesten, att inkränka sig till det minsta område. Engelsmännen, mindre skidliga, höllo det för omöjligt att få in öfwer 250 slafwar i ett rum, som funnat rymma 450. Genom puffningar, hotelser och ansträngningar insinfwade man äntligen emot 300. Hettan war förfrädlig. De swarta, i skället för att blifwa lugna på sina platser, störtade mot öppningen, der de singo andas frisk luft. Luforna på speyvelsfordäck woro tillslutna, de olyckliga försökte att med rasande ansträngningar uppbryta dem. Engelsmännen, med rätta satta i förfrädelse, höllo emot af alla krafter och stötte de olyckliga tillbaka. De som ej fått rum under däck, inneslötos i officerarnes kajuta, i manskapets hytter. Man kan ej göra sig någon föreställning om det skrik och den hetta, som uppslog från dessa olyckliga.

Äntligen kom dagen, lugnet återställdes något, man lät en del af negrerna komma på fördäck. Der funnos ett och huttio lif. De woro förfrädligt stympade och söndertrampade med fötterna. Man kastade de döda kropparne i hafwet, så fort som möjligt. Legioner hajar uppdykande från oceanens djup och gjorde hwarandra bntet fridigt.

Man lade de fattiga negrerna åter i ledjer. De erforo först sin besrielse, när de besunno sig i ett sämre läge, än innan de kallit i sina besriares händer. Denna filantropi är ofta mindre beräknaad på negrernas wäl än på spekulanternas intresse. Desustom behöfs det, för att föra in sådan laddning, en stor erfarenhet, hwilken saknades dem, som bemägitgat sig slafskippet. Snart wifade sig en epidemi om bord på Frogresjö. Inlet af de wanliga medlen hjälpte det aldrig ringaste. Hundra tertio tre dago. Fem Europeer hade samma öde; de andra, swårt sjuka, hade knappast kraft att styra briggen. Först efter fjorton dagar anlände denna simmande fyrfogård till en hamn. Lifemedlen togo slut, och om de öfwerlefswande ej onkommo af brist på föda och watten, så kom det sig deraf, att antalet af de ätande så betydligt hunnit tillsamman. Äfwen sedan negrerna woro satta i land, dufade en mängd under för de sjukdomar, som de medförde från slafskippet.

Hundar i Konstantinopel.

Dårligastig från gatorna i Konstantinopel — säger Gachländer i sin resa till Orienten — är tankan på dess permanenta innewånare, den mängd af hundar, som man här ser öfwerallt. Wanligen gör man sig en stor ider om saker, som skrifveligen framställas, och finner sig ofta bedragen. Ej så med dessa hundar. Ghuru alla resande äro ense derom, att framställa dem såsom en plåga för människorna, så hafwa dock de flesta warit alltför milda i beskrifningen af dessa hundar! — Dessa hundar äro af en helt egen art. I afseende på sin yttre figur likna de mest våra wallshundar. De hafwa kort hår och smutsigul färg. När de stryka omkring troga och lata eller tugga i selen, måste man tillstå, att inlet djur kan hafwa ett fräckare, pöbelaktigare utseende. Alla gator, alla platser äro betäckta med sådana; de stå antingen utefter husen och wänta på de jnmlor, som kunna kastas till dem, eller ligga de midt på gatan, och Turken, som tager sig synnerligen i akt, att göra ett lefwande wasen något förnär, går ur vägen för dem. Också har jag ej sett att en Muselman någonsteg slagit eller sparkat ett af dessa djur. Fastmera kastar handtwerkaren till dem resten af sin måltid. Swarje gata har sina egna hundar, som ej lemna den, likasom i våra större städer tiggarna hafwa sina wisa ställen, och we den hund, som går in på ett främmadt bänkt. Ofta har jag sett, huru alla de andra hafwa öfwerfallit en sådan och huru han af dem blifwit förfrädligt sönderriswen.

Turkisk process.

Joseph Pitton Tournefort berättar i sin resebeskrifning öfwer Levanten: Processer äro sällsynta i Turkiet och hwarje sådan måste wara afgjord inom sju dagar. En Turk hade en gång i Marseille rätttegång med en Köpman. Då någon frågade honom, huru hans sak besann sig, swarade han: den har ganska mycket förändrat sig. Ty då jag kom hit, ägde jag blott ett halft art papper, men en almlång rulle dukater, denne senare är nu ett finger lång, men papperet deremot har wuxit mig ända öfwer hufwudet.

Tättbrefwet.

Kejsaren i China har skrifwit ett bref till Presidenten i Förenata Staterna. Detta bref är tolf fot långt och ser fot bredt.

Förträfflig uppfattning.

"Religions- och Samvetsfrihet måste vi ha!"

"Ja, för tusan! Det är mina ord, men Judarne måste bort".

Var lugn på Jernbanor.

I Frankrike förolyckades på fyra år (1842—1845) inalles 326,000 personer, hvaras 71 dödades, det vill säga en person af 326,000 resande. I England förolyckades på 4 år 1057 personer, hvaras 399 dödades, det är, en af hvar 252,000 resande. I Belgien förolyckades på 10 år (1835—1845) 161 personer, hvaras 58 dödades, således en af hvar 260,000 resande. I Tyskland uppgick antalet af de, på fem år (1841—1845) förolyckade till 22, hvaras endast 10 omkommo, det vill säga, en af 425,100 resande. Häraf kan man göra den slutsats, att de tyska jern-

En Dandy,

som hade väntat att finna sin "Lillbedda" ensam, träffar nu, utan att weta det, i hennes anhöriges sköte.

banorna äro de säkraste; och i allmänhet, att resor på jernbanor äro mindre farliga för menniskolif, än hwilket annat försäkringssom helst. Om man till exempel beräknade, huru många bönder, som föra, ihjäl sig bara i det lilla Sverige, skulle genast hafwa stor anledning, att förordna grefwe Rosens för till ett stort jernvägs-system i Sverige. Detta woro ändamål enligt i allmänhet, synnerligen i grannskapet af de större stadsplatserna.